

'Partycrash': hoe een jongerenfuif in een nachtmerrie onttaardt

'Tieners zien hun privésinterklaas die geen ouders als de slappe neen durft te zeggen'

ROELOF BROEKMAN «'Partycrash' gaat niet over de typische groep probleemkinderen, niet over Marokkaanse jongeren van wie we alleen maar het ergste verwachten, ook al wonen ze niet eens in de buurt. En het gaat ook niet over laagopgeleide jongeren. Nee, ik heb het over autochtone jongeren van doorgaans welgestelde en hoogopgeleide ouders die naar een school met een goede reputatie gaan.»

HUMO 'Partycrash' is een verslag van uw zoektocht naar de daders. Het leest als een thriller en is een confronterende eyeopener: 'Menige ouder leunt achterover op het moment dat hun kind de middelbare school binnenstapt, hij is opvoedmoed en denkt: eindelijk weer wat tijd voor mezelf.' Dat dacht ik ook.

BROEKMAN «Voorals ouders van kinderen die naar een gymnasium (met Latijn en Grieks in het lesprogramma, red.) of het vwo gaan (wetenschappelijk onderwijs zonder klassieke talen, red.), denken: 'Ach, ze zijn slim. Ze vinden hun weg wel alleen, hebben niet zoveel begeleiding meer nodig.' Die fout heb ik ook gemaakt. Ik had dat feestje zonder ouders nooit mogen toestaan. Een meisje van 15 is nog niet in staat een feestje in de hand te houden, laat staan anderen tot de orde te roepen.»

HUMO De Nederlandse neuropsycholoog Jelle Jolles heeft me verteld dat wat hij 'de politieagent' noemt, nog niet is ontwikkeld in de hersenen van een puber. Op dat moment hebben ze meer dan ooit een ouder-politieagent nodig.

BROEKMAN «Absoluut. Pubers

Ook bang voor de party waar uw tiener de druk van de blok van zich af zal werpen? U hebt gelijk, zo blijkt uit het verhaal van Roelof Broekman. Hij stond zijn 15-jarige dochter toe om een feestje te bouwen, en maakte dat hij het huis uit was. Maar toen hij de volgende ochtend thuiskwam, merkte hij al snel dat er iets niet pluis was: de blender was weg, een computerscherm onvindbaar en een MacBook-laptop verdwenen. Broekman stond versteld: zijn dochter gaat naar een gymnasium, en haar medeleerlingen zijn van goeden huize. Hoe kan dat? Hij schreef er een boek over, 'Partycrash', een must voor ouders met tienerkinderen. **STEFANIE DE JONGE / ILLUSTRATIE TJARKO VAN DER POL**

worden ook blij van grenzen. Om te beginnen kunnen ze die grens dan opzoeken – ze dagen je uit, hè. Dat is goed. Op grenzen botsen, daar worden ze sterker van. Bovendien geven die grenzen hun een gevoel van veiligheid. Maar ik heb gemerkt dat van die groep jongeren bij wie ik thuis ben geweest, de ouders helemaal geen grenzen stelden. Ze traden totaal niet kordaat op, ze eisten geen excuses of zo. Het gevolg is dat de nieuwsgierigheid naar grenzen alle kanten tegelijk uitgaat bij die jongeren, zeker met het verstand dat ze hebben. Er zit geen rem op, en de rem die er zou moeten zijn, is de ouder.

»Nu, ik begrijp die ouders wel. Wij zijn opgegroeid in een tijd zonder smartphone, YouTube en Netflix. Ik moet zelf alle zeilen bijzetten om de digitale wereld aan te kunnen. Het bizarre is ook dat door de sociale media de kinderwereld niet zo gek veel meer verschilt van de volwassenenwereld. Het kind ziet zijn ouders de hele dag met de telefoon in de hand, ziet ze appen en 's avonds bingewatchen op Netflix. En dan moeten die ouders tegen het kind zeggen: 'Constant met je smartphone bezig zijn en bingewatchen is niet goed voor jou.'

»Het wordt ook steeds moeilijker om je kind van antwoord te dienen – zeker de slimme kinderen vinden op het net meteen stevige tegenargumenten. Het vraagt gewoonweg veel van de moderne ouder.» **HUMO** Door de berichten-dienst WhatsApp is het feestje volkomen uit de hand gelopen. **BROEKMAN** «Ik maak me echt zorgen over de rol van WhatsApp-groepen in het leven van jongeren. Via een grote WhatsApp-groep wist iedereen op Vera haar school razendsnel dat er een feestje zonder ouders was. Meteen zijn er in subgroepen afspraken gemaakt wie er sterkedrank en wiet zou meenemen, subgroepen waar mijn dochter soms buiten werd gehouden.

»Die informatie gaat rond zonder dat je daar als ouder iets van weet. Het is een virtuele wereld waar je totaal geen grip op hebt. Zodra ik erachter kwam dat de blender van het balkon was gegooid en ik naar de daders op zoek ging, merkte ik snel dat de kinderen elkaar via die WhatsApp-groepen hadden ingelicht: 'Pas op! Die vader gaat erachteraan. Iedereen houdt zijn kaken op elkaar!'

HUMO Ze trokken via WhatsApp een cordon sanitaire rond u op. **BROEKMAN** «Inderdaad. En na verloop van tijd werd het me duidelijk dat dat gebeurde onder leiding van één of twee jon-

gens die buitengewoon goed konden manipuleren en dreigen. Zelfs heel goede vrienden van mijn dochter durfden niets te zeggen. De groepsdruk, die bij pubers sowieso al groot is, wordt door WhatsApp op een ongezonde manier versterkt. Toen ik jong was, was die druk er ook wel. Mijn beste twee vrienden bliezen altijd rook in mijn gezicht of drukten een sigaret in mijn hand om mij ook aan het roken te krijgen. Maar ik wilde dat niet en als ik er genoeg van had, stapte ik op mijn fiets en reed ik weg. Thuis was er geen groepsdruk meer en kon ik autonoom beslissen. Vandaag krijgt een kind zelfs op de fiets nog WhatsApp- of Instagramberichten. De groepsdruk is er 24 uur per dag, tot in de slaapkamer toe. En kinderen zijn op die leeftijd heel gevoelig voor die druk.»

HUMO U kreeg het cordon sanitaire maar niet doorbroken.

BROEKMAN «Nee. En in contact komen met de ouders was ook moeilijk. Vroeger belde je naar een vaste lijn en kreeg je hen automatisch aan de telefoon. Nu ben ik bij hen aan de deur moeten gaan staan.»

HUMO En toen bedreigde de manipulator u persoonlijk. Hij stuurde u een WhatsApp-bericht: 'What the fuck doet u bij het huis van Timor?'

BROEKMAN «Niet te geloven,

hè. Ik begreep ook al snel dat ik hun smartphones in de gaten moest houden als ik met de jongeren thuis sprak, zodat ze geen instructies konden krijgen.

»Een Instagrambericht waar mijn dochter snel een screenshot van had gemaakt, heeft wel voor de doorbraak in mijn onderzoek gezorgd. Een jongen die op vakantie was geweest en wilde tonen dat hij op de hoogte was, had stoer geschreven: 'Ik weet al van het feest en de MacBook die is meegepakt.' Hem heb ik zover gekregen dat hij me vertelde van wie hij die informatie had. Daarna heeft het me nog vijf stappen gekost voor ik wist wie de dader was. Ik wist toen ook dat er een paar feestgangers staalhard tegen me hadden gelogen en onschuldigen hadden aangewezen om me op een dwaalspoor te brengen. Er was geen enkel moreel besef van het feit dat mijn dochter, wij en de logee die haar MacBook kwijt was, de dupe waren.»

HUMO 'Zijn we doorgesloten in ons vrijheidsdenken? Zijn we vergeten dat de mens niet wordt geboren met een moreel kompas?' vraagt u zich af. Moraal leer je natuurlijk niet via Twitter, Instagram of Facebook.

BROEKMAN «Nee. Vroeger gaf de kerk of een politieke zuil die richtlijnen, in ons individualistische tijdperk moet je het zelf uitzoeken. Maar de mate waarin ouders hun handen van hun kinderen af-trokken, verbaasde me. 'Ik vermoed dat hij er niets van weet,' zei iemand, 'maar zeker weten doe je nooit.' En daar liet ze het bij. Ze vond het al heel streng van zichzelf dat ze haar zoon

'Partycrash': hoe een jongerenfuif in een nachtmerrie onttaardt

- ▶ alleen in het weekend alcohol liet drinken en wiet liet roken. Die jongen is 15!»

HUMO Ze vonden ook dat u maar een nieuwe MacBook moest kopen voor uw logee.

BROEKMAN «Ja. Terwijl het mij niet ging om het geld, maar om de morele houding van iedereen. Daar zat iets goed mis. Dat is de reden waarom ik dit boek wilde schrijven.»

HUMO Jongeren bleken ook totaal geen respect voor hun ouders te hebben. U kreeg een mail van een jongen die zei: 'Ik moet mijn excuses aanbieden van mijn ouders, maar ik ben daar niet toe in staat.'

BROEKMAN «Kinderen worden tot hun 12de of 13de zo verwend dat ze hun ouders als de domme lakei des huizes zien, de slappe privésinterklaas die geen neen meer durft te zeggen.»

HUMO Toen u een moeder vroeg of haar zoon die laptop misschien had meegenomen, zei ze meteen: 'Meneer, mijn zoon doet zoiets niet!' Hoe reageerde ze toen bleek dat hij de dader was?

BROEKMAN «Ik had meteen besloten alleen met de drie betrokken jongens een afspraak te maken. Als ik de ouders inlichtte, zouden die meteen hun portemonnee getrokken hebben en kwamen die jongens ermee weg. Alle ouders die ik had ontmoet, waren zó slap. Ik verwachtte geen enkele strafmaatregel van die kant. Ik had aangifte gedaan bij de politie, maar ik heb de jongens gezegd dat ik de zaak met hen wilde regelen, en hun ouders er niet bij zou betrekken. 'Maar ik wil wel dat jullie gaan werken om die nieuwe MacBook te betalen.' Dat hebben ze gedaan. Ze hebben er met hun drieën drie weken voor afgewassen.

»Eén jongen van het feestje is me later komen zeggen dat hij 'Partycrash' een goed boek vond. Ik geloof dat er zowaar respect uit sprak. Ik heb ook gehoord dat de leerlingen zelf

'Ik ben echt benieuwd naar wat er in de tienerjaren van sommige politici en topbankiers heeft plaatsgevonden. Of daar al wortels van het toekomstige kwaad te ontdekken zijn.'

heel streng zijn geworden als ze feestjes geven. Op alle uitnodigingen staat nu: 'Geen drank of ongenodigden meenemen, en iedereen moet om twee uur naar huis.'»

HUMO Is niet aan andermans spullen komen niet iets dat je als klein kind al moet leren?

BROEKMAN «Ja, maar kinderen worden tot hun 12, 13 jaar niet alleen materieel verwend, we geven hun ontzettend veel ruimte om van alles te ontdekken. Alle ouders willen dat hun kinderen zich zo snel mogelijk ontwikkelen – in Nederland willen ze nu met taalonderwijs beginnen in de kleuterklas. De eerste twaalf jaar zijn ze verschrikkelijk gefocust op hun kinderen. Die leren alleen maar dat alles om hen draait, en krijgen dus geen gemeenschapszin aangeleerd. En als zo'n kind, dat helemaal ingesteld is op eigen materialistisch voordeel, 13 of 14 jaar is, wordt het losgelaten. Opeens moet het in een groep functioneren zonder dat het weet wat delen is en zonder dat het ooit heeft geleerd rekening te houden met anderen. Daar schrijf ik over in het laatste hoofdstuk van 'Partycrash'. Als de scholen iets nodig heb-

ben, dan zijn het lessen in socialisatie. Laat ze rollenspelelen doen waarin ze leren wat sympathie en empathie is. En geef ze misschien ook enkele lessen mindfulness om wat rust in hun hoofd te krijgen. Ik zou heel graag meer gemeenschapszin zien bij die jongeren, omdat zij de toekomstige elite van het land zijn.»

HUMO U benadrukt dat uw boek niet gaat over de typische probleemkinderen over wie altijd geschreven wordt.

BROEKMAN «Ja. Als we het hebben over jongeren die aangepakt moeten worden, gaat het nooit over jongeren die Latijn of wetenschappen studeren. Maar toen ik er voor mijn boek met mensen over begon te spreken, heb ik gemerkt dat het soort excessen zoals ik die beschrijf, veel vaker voorkomen bij die categorie scholieren. Ik denk dat de scholen die feiten ook graag onder de mat vegen. Zeker als gymnasia de strijd aangaan wie er de beste van het land is, en niemand een smet op zijn blazen wil.»

HUMO U vraagt zich ook af of die jongeren door hun slimmigheid heel goed zijn in het verhullen van de waarheid

en het afschuiven van schuld naar anderen.

BROEKMAN «Dat zou wel iets van het gedrag van de mensen in het bankwezen, de pensioenfondsen en de politiek kunnen verklaren. Ik ben echt benieuwd naar wat er in de tienerjaren van sommige politici en topbankiers heeft plaatsgevonden. Of daar al wortels van het toekomstige kwaad te ontdekken zijn. Als je op jonge leeftijd al leert door je slimmigheid weg te komen met discutabel gedrag, zul je die tactieken misschien ook in het beroepsleven gebruiken.»

HUMO Nu moet ik denken aan het fragment in 'Partycrash' waarin een jongen na een sexting-incident met een 12-jarig meisje zegt: 'Ach, ze vroeg erom, ze heeft het zelf uitgelokt.'

BROEKMAN «Dan denk je toch meteen: wat voor manager of bestuurder wordt dat later? Die jongeren krijgen later macht. Ze moeten dan beslissingen nemen over hun ondergeschieden. Dat verkeerde beeld over machtsverhoudingen is ook de kern van het #MeToo-verhaal.

»Weet je waar ik ook voor wil ijveren? Voor schoolprojecten waarin leerlingen uit verschillende onderwijstypes samenwerken en elkaar kunnen vragen: 'Wat leer jij nou eigenlijk op een gymnasium?' Of: 'Hoe is dat nu, houtbewerking of werken in de verpleging?' Als ze op jonge leeftijd leren begrijpen hoe andere jongeren in elkaar zitten, zullen ze later minder snel denken in termen van: bovenaan zit de directeur en daaronder de rest. Wie weet, snappen die zogenaamd slimme jongeren dan zelfs dat leerlingen uit het technisch onderwijs ook heel goede ideeën kunnen hebben.»

Roelof Broekman, 'Partycrash', Uitgeverij de Brouwerij